

1554
2080908590

Antwoord van minister Verburg (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 16 februari 2009)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008-2009, nr. 1235

1

*Heeft u kennisgenomen van het persbericht van het Nederlands Instituut voor Ecologie en het Erasmus MC over een voorgenomen veldonderzoek naar de verspreiding van vogelgriep door trekvogels waarbij zwanen worden besmet met vogelgriepvirus en vervolgens met een zender om te worden losgelaten in de natuur?*¹

Ja.

2

Deelt u de mening van de onderzoekers dat niet uitgesloten kan worden dat dit laagpathogene vogelgriepvirus in de vrije natuur kan muteren naar een hoogpathogene variant?

Er is nog nooit een hoogpathogene influenzastam van het gebruikte subtype H4N6 aangetoond. Alle uitbraken bij pluimvee met hoogpathogene varianten werden veroorzaakt door virussen van een ander subtype, namelijk H5 of H7. Laagpathogene virussen leiden in het algemeen niet tot ernstige ziekte bij pluimvee, met uitzondering van virussen van subtype H9N2, dit virus is in Azië bij pluimvee aangetroffen. Het gebruikte virus is een volstrekt natuurlijk virus, dat direct afkomstig is uit gezonde watervogels in Nederland. Tussen alle trekvogels die in Nederland overwinteren zijn er op een willekeurig moment altijd meer dan 100.000 dieren die eenzelfde of, een vergelijkbaar laagpathogeen virus bij zich dragen. De monitoring op vogelgriep bij wilde vogels in Nederland en in de rest van Europa heeft laten zien dat laagpathogene aviaire influenzavirussen alom in de natuur aanwezig zijn.

Voor al die natuurlijke infecties geldt dat er een zekere kans is op introductie in de pluimveestapel. In vergelijking daarmee is deze kans door dit experiment verwaarloosbaar klein.

3

Hoe is het mogelijk dat onderzoekers bewust aviaire influenza virus gaan verspreiden?

Het onderzoek bestudeert de invloed van een infectie op het gedrag van de vogels en het gedrag van het virus in een populatie. Op die manier wordt meer inzicht verkregen in de ecologie en de epidemiologie van laagpathogene vogelgriep in wilde vogels. De gegevens die uit dit onderzoek vloeien kunnen bij de risico-evaluatie en bestrijding van hoogpathogene vogelgriep gebruikt worden.

Zoals blijkt uit het antwoord op vraag 4 heeft een Dierexperimentencommissie (DEC) een positief advies gegeven over het onderzoeksvoorstel. Het onderzoek voldoet aan de van toepassing zijnde regels, zoals de Wet op de dierproeven en de Flora- en faunawet. Ook alle bijbehorende vergunningen en ontheffingen zijn verleend.

4

Is dit onderzoek goedgekeurd door een Dier Ethische Commissie (DEC) en de Europese Commissie?

Een Dierexperimentencommissie (DEC) toetst het onderzoeksvoorstel aan de Wet op de dierproeven en heeft daarbij de afweging gemaakt tussen het risico voor deze dieren, hun omgeving en de volksgezondheid versus het wetenschappelijk nut van het onderzoek. Dit resulteerde in een positief advies. De Europese Commissie hoeft geen goedkeuring te verlenen voor voorgenomen onderzoek, zij is wel op de hoogte gesteld (DG SANCO). De onderzoekers hebben mij gemeld dat zij de deskundigen van het Europees referentielaboratorium voor aviaire influenza in Weybrigde (VK) en andere deskundigen uit binnen- en buitenland op het gebied van Aviaire Influenza en epidemiologie hebben geraadpleegd om tot het uiteindelijke onderzoeksplan te komen.

5

Waarom gaan deze onderzoekers geen veldonderzoek doen in Nedersaksen, waar op dit moment gepoogd wordt om een uitbraak van laagpathogeen vogelgriepvirus onder controle te krijgen?

Een veldonderzoek in Nedersaksen kan alleen inzicht geven in het eventuele voorkomen van vogelgriepvirussen in de wilde vogels in deze regio. Het zal geen inzicht geven in de door de onderzoekers gestelde onderzoeksvragen (zie het antwoord op vraag 3). De Duitse overheid voert op dit moment al een intensieve monitoring uit op vogelgriep bij de wilde vogels in het uitbraakgebied in Nedersaksen. Tot nu toe zijn geen wilde vogels gevonden die besmet zijn met het daar, op dit moment in de kalkoensector heersende vogelgriepvirus.

Er wordt reeds in een groot aantal Europese landen gedurende het hele vogeltrekseizoen grootschalig veldonderzoek gedaan naar het voorkomen van

influenzavirussen bij wilde vogels. De Europese Commissie financiert dit onderzoeksproject en het wordt gecoördineerd door het Erasmus MC.

Daarnaast is er de voor alle lidstaten verplichte Europese monitoring op vogelgriep bij wilde vogels en gehouden pluimvee. Deze onderzoeken hebben duidelijk een andere vraagstelling, zij geven vooral informatie over het voorkomen van laagpathogene influenzavirussen in wilde watervogels en zijn gericht op surveillance, monitoring en early warning en het vroeg opsporen van hoogpathogene varianten.

6

Bent u verplicht om deze proefdieren, zodra ze in de vrije natuur losgelaten worden, te vangen en te doden vanwege het gevaar van besmetting met vogelgriep?

Nee, de vrijgelaten dieren zullen niet meer worden gevangen en gedood. De desbetreffende zwanen zullen over een periode van twee jaar gevolgd worden in de diverse landen die zij aandoen tijdens de vogeltrek. Hierbij moet bedacht worden dat een infectie met het laagpathogene influenzavirus van voorbijgaande aard is.

7

Kunt u dit veldonderzoek verbieden als de onderzoekers geen garantie kunnen geven dat het te onderzoeken virus niet kan muteren tot een voor mens en dier gevaarlijke variant en zich niet oncontroleerbaar kan verspreiden in de natuur?

Voor dit veldonderzoek is een ontheffing verleend op basis van de Wet op de dierproeven. Zoals uit mijn antwoorden op vraag 2 en 4 blijkt, was er geen reden deze ontheffing te weigeren.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg